

Kolme vuotta KOHAa
Kokemukset avoimesta koodista

Ari Mäkiranta, 25.10.2017

FOSS- *Free and Open Source Software*

- Tunnusmerkkejä:
-
- Ohjelman täytyy olla vapaasti levitettävissä ja välitettävissä.
- Lähdekoodin täytyy tulla ohjelman mukana tai olla vapaasti saatavissa.
- Myös johdettujen teosten luominen ja levitys pitää sallia.
- Lisenssi voi rajoittaa muokatun lähdekoodin levittämistä vain siinä tapauksessa, että lisenssi sallii erillisten korjaustiedostojen ja niiden lähdekoodin levittämisen. Voidaan myös vaatia, ettei johdettua teosta levitetä samalla nimellä tai versionumerolla kuin lähtöteosta.
- Yksilöitä tai ihmisryhmiä ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan.
- Käyttötarkoituksia ei saa rajoittaa.
- Kaikilla ohjelman käsiinsä saaneilla on samat oikeudet.
- Lisenssi ei saa olla riippuvainen laajemmasta ohjelmistokokonaisuudesta, jonka osana ohjelmaa levitetään, vaan ohjelmaan liittyvät oikeudet säilyvät, vaikka se irrotettaisiin kokonaisuudesta.
- Lisenssi ei voi asettaa ehtoja muille ohjelmille. Ohjelmaa saa levittää myös yhdessä sellaisten ohjelmien kanssa, joiden lähdekoodi ei ole avointa.
- Lisenssin sisällön pitää olla riippumaton teknisestä toteutuksesta. Oikeuksiin ei saa liittää varaumia jakelutavan tai käyttöliittymän varjolla.

Avoimen ja suljetun lähdekoodin ero

- Avoimeen lähdekoodiin pääsee kuka tahansa tutustumaan, ja halutessaan käyttäjä voi korjata ohjelman virheitä ja lisätä uusia ominaisuuksia
- Omisteisen ohjelmiston (esim. Aurora) käyttäjä ei yleensä pääse näkemään lähdekoodia. Mikäli ohjelmassa on puutteita, käyttäjä joutuu raportoimaan niistä ohjelman tekijälle tai vain sopeutumaan tilanteeseen yrittäen vähimmäistää haitat

Avoimen ja suljetun lähdekoodin ero

- (F)OSS ohjelmistosta ei tarvitse maksaa lisenssimaksuja, mutta ohjelmistoa täytyy ylläpitää joko itse tai ostamalla palvelu joltakin ulkopuoliselta
- Avoin kirjasto -projektin yhtenä tarkoituksena oli arvioida OSS ohjelmistosta aiheutuvat ylläpitokulut.
- Tyypillistä avoimen koodin (OSS) ohjelmistoille on niiden ympärille syntyvät yhteisöt ja keskustelufoorumit
- KOHA
- Evergreen

Kohan kehittäjäyhteisö

- Kehittäjät ympäri maailmaa
- <https://koha-community.org/>
- Yhteisö on organisoitu löyhästi
- Release Manager organisoii uudistusten tuonnin Kohaan
- <http://sandbox.bywatersolutions.com/cgi-bin/sandbox-dashboard.pl>

Kohan-Suomen kehittäjäyhteisö

- Kehittäjät ympäri Suomen (Joensuu, Mikkeli, Oulu, Porvoo ja Lappi)
- Tuotepäällikkö
- Asiantuntijaryhmä
- Pääkäyttäjäryhmä
- Kuvailuryhmä
- Muita ryhmiä kutsutaan tarpeen mukaan kokoon

Kohan-Suomen kehittäjäyhteisö

- Yhteidenpito paljolti verkkopohjaista
- IRC
- [Redmine](#)
- ACP
- Skype

Organisoituminen

- Hallitus

Tärkein tehtävä päättää seuraavan vuoden budjetista

Suuret suuntaviivat (esim. päätös versiopäivityksestä)

- Kehittämisyhmä

(edustus suurista Koha-asennuksista)

Tehtävänä kehitystyön priorisointi ja versiopäivityksistä
päättäminen

Hallituksen antamat tehtävät

Vaara-kirjastot

- Joensuun seutukirjasto ja Juuan kunnankirjasto kesäkuu 2014
- Valtimon kunnankirjasto, marraskuu 2014
- Ilomantsi, Lieksa ja Nurmestoukokuu 2015
- Kitee, Rääkkylä, Tohmajärvi lokakuu 2015
- Koko Pohjois-Karjala: 165 000 as., 57 000 lainaajaa, 3 milj. lainaa, 1,5 milj. nidettä (2016 tilasto)

Käyttöohje netissä

- [Koha-Suomeksi](#)
- Pääkäyttäjät antavat koulutusta
- Vertaiskoulutus
- Kokemusten vaihto ja omat oivallukset
- Opettele Windows/selain oikopolut (esim. Ctrl+f)

Koha-Suomen nykytilanne

- **Koha-Suomi**
- Toimitusjohtaja (Virpi Launonen)
- Tuotepäällikkö (Ari Mäkiranta)
- 3 Ohjelmistokehittäjää
- Ostettu ohjelmointia yrityksiltä
- Tilapäinen koodari

Koha-Suomi

- Osakeyhtiö aloittanut toimintansa, Virpi Launonen Mikkelistä on toimitusjohtaja, Ari Mäkiranta Liperistä tuotepäällikkö, kummallakin 10% työajasta Koha-Suomessa
- Toimintaa ohjaa yhtiön hallitus sekä yhtiökokous
- Kolme järjestelmänkehittäjää siirtyi Koha-Suomen palvelukseen 1.10.16 alkaen, toimipisteinä Oulu, Mikkeli ja Joensuu. Järjestelmänkehittäjien yhteinen helpdesk aloittanut toimintaansa.
- Kehittämisestä vastaavat asiantuntijaryhmän ja pääkäyttäjärühmän jäsenet, muita työryhmiä mm. luettelointiryhmä ja tilastoryhmä. Yhteinen keskustelukanava Redmine kokoaa ongelmat ja kehittämis ehdotukset.
- Uudet [kotisivut](#) valmistuneet, kartasta näkyy Koha-kirjastojen määrä

Koha-Suomen nykytilanne

- Siirrytty Koha-Suomen yhtenäisversioon
- Käytössä: Vaarakirjastot, Outi, Kyyti, Lumme ja Siilinjärvi, Lappi ja Hellekirjastot
- Finnaintegraatio testausvaiheessa
- Versiopäivitystyö täydessä vauhdissa
- TÄTI-keskus käytössä
- Hankinnat verkkokaupasta (EditX-standardi)

Koha-Suomen nykytilanne

- EditX- käytössä Bookyn kanssa
- BTJ:n kanssa pilotoidaan
- Kirjavälitys myös tulossa mukaan
- Nykyisessä versiossa hidastelua (ei ole kehitetty, kun uusi versio on tulossa)
- Uusi tilastopalikka
- Yhteiset aineistolajit
- Verkkomaksaminen käytössä

Koha-Suomen nykytilanne

- Kohassa kaikki perustoiminnot ovat toimineet heti käyttöönotosta lähtien
- Ongelmaksi koetaan jossain määrin järjestelmän hitaus, mm. hankinnassa hitaus on ollut tuskallista
- Parasta on yhdessä tekeminen sekä oman kirjaston ja kirjastokimpan väen että muiden kohalaisten kanssa
- Kirjastoilla on vihdoin mahdollisuus päättää, mitä kehitetään ja missä järjestyksessä sekä paljonko halutaan resursoida kehittämiseen
- Osaamisen kehittäminen ja sen jakaminen on ollut kaikissa Koha-kirjastoissa merkittävää
- Toki myös rahaa on huomattavasti säästetty Kohan myötä
- On hienoa, että kirjastot ovat taas kehittämisen ytimessä, ovathan avoimen lähdekoodin järjestelmät kiinnostuksen kohteina kaikkialla julkishallinnossa

Lähitulevaisuuden suunnitelmia

- Uusi versio tuo uusia ominaisuuksia ja mahdollisuuksia
- RDA
- Melinda
- Uudet Koha-kirjastot
- Käyttäjätöiveiden parempi huomioiminen
- Neljäs kehittäjä

Luettelointi Kohassa

- Formaattina Marc21
- Luettelointipohjien avulla tai tietojen tuonti Z39.50-haun kautta (seuraavassa versiossa SRU-tuki)
- Luettelointipohjiin voi lisätä jonkin verran oletusarvoista tietoa, mutta esim. osakenttien järjestystä ei pysty muuttamaan pohjassa

Luettelointi Kohassa

- Täti on Koha-kirjastojen yhteinen palvelin, jossa tulee tapahtumaan kaikki Koha-kirjastojen luettelointityö. Paikalliskantoihin voidaan luetteloida vanhaa aineistoa.
- Uutuusaineiston luetteloititiedot tuodaan Tätiin.
- Kohan luettelointiryhmä on laatinut Täti-luetteloijille yhteiset ohjeet ja sopinut Koha-kirjastojen yhteisistä luettelointikäytännöistä
- Kimppojen Täti-luetteloinnin aloittamisesta, luetteloijien määrästä ja työnjaosta sovitaan kussakin kimpassa. Yleensä kimpoissa tulee olemaan 4-8 luetteloijaa, jotka luetteloivat kaiken aineiston.
- Koha-Suomessa mietitään mahdollisuutta tehdä yhteinen sopimus kuvien ja tiivistelmätietojen hankkimisesta.
- Koha-kirjastojen uutuusaineistojen luetteloititiedot tullaan viemään Melindaan. liittymismallilla ”kevyt”, ajankohta on aikaisintaan loppukevät 2017. Vanhan kannan viemisestä päättää kukin kimppa erikseen.
- RDA-kuvailusääntöjen käyttöönotto tapahtuu alkuvuonna 2018. Koha-Suomi Oy ei tue RDA:n käyttöä kirjastoissa ennen tätä.

Redmine

- Koha-Suomen projektinhallintatyökalu
- Lähtökohtaisesti avoin, jos käsitellään asiakastietoja, kirjautumisen takana
- Kehittäjien työ näkyy siellä
- Virheraportit
- Kehitysehdotukset

Redmine

- Korjausten ja uusien ominaisuuksien äänestäminen
- Tavoite hyödyntää Redmineä jatkossa tehokkaammin
- Redmine

Kohan kansainvälinen kehittäjäyhteisö

- Löyhästi järjestäytynyt
- Release manager
- Bugzilla
- Wiki
- Dashboard
- Verkkokokoukset

Kohan kansainvälinen kehittäjäyhteisö

- [Postituslistat](#)
- [Hiekkalaatikot](#)
- BywaterSolutions [hiekkalaatikko](#)
- [Kohacon](#)
- [hackfest](#)